College van burgemeester en wethouders

Vergadering van: Zie voorblad
Team: Veiligheid
Opsteller: Dominique Meijer
Tel-nummer: 0628945915
Mede-auteur: Anja van Veldhuisen
Tel-nummer: 0653375951

Collegevoorstel – College-reactie op Quickscan aanpak extreme woonoverlast

Zaaknummer:	549118
Portefeuillehouder:	Wimar Jaeger
Openbaar:	Openbaar
Embargo (tot en met:)	
Soort punt:	Besluitvormend

Besluit

Besluitpunt 1
Het college besluit om kennis te nemen van de bevindingen van de Quickscan (aanpak) woonoverlast gemeente Zutphen van 15 februari 2023, uitgevoerd door KokxDeVoogd op verzoek van de gemeenteraad.

Besluitpunt 2
Het college besluit om de bevindingen van de Quickscan te betrekken bij de geplande doorontwikkeling van de aanpak extreme woonoverlast in 2023.

Besluitpunt 3
Het college besluit om de aanbevelingen uit de Quickscan inzake de rol van de gemeenteraad, ter kennisgeving over te dragen aan de griffie.

Besluitpunt 4
Het college besluit de gemeenteraad hierover actief te informeren met bijgaande memo aan de raad en door het collegebesluit voor de raad ter inzage te leggen.

Aanleiding

Op 1 december 2020 heeft het college de pilot ‘aanpak extreme woonoverlast’ omgezet in een structurele aanpak. Dit besluit is genomen na een pilotperiode van 3 jaar, waarin de aanpak en de daartoe benodigde instrumenten zijn ontwikkeld. De resultaten waren met 3 evaluaties in beeld gebracht en voldeden aan de vooropgestelde doelstellingen. Kort samengevat bestaat de aanpak uit

een regievoerder extreme woonoverlast in dienst van de gemeente, die in samenwerking met ketenpartners, de coördinatie verzorgt in de aanpak van situaties met extreme woonoverlast. De regievoerder kan instrumenten van zowel zorg als bestuursdwang inzetten en voert waar nodig overleg met relevante partijen via het Zorg- en Veiligheidshuis. De regievoerder wordt medegefinancierd door Woonbedrijf ieder1, maar is breed inzetbaar voor alle extreme woonoverlast in Zutphen.
Tijdens de forumspecial van 20 oktober 2022 werd de aanpak in algemene zin toegelicht. De aanwezige forumleden wilden specifieker ingaan op de aanpak in één wijk. Het college gaf aan dat dat om privacy-technische redenen niet kon en ook niet de bedoeling was van de forumspecial.
Begin 2023 heeft de raad een Quickscan laten uitvoeren, met als onderzoeksvragen:

1. Of de beleidskaders (aanpak woonoverlast) voldoende zijn of dat een aanvulling of bijstelling nodig, danwel wenselijk is.
2. Hoe de raad beter in positie kan komen om hierover met het college in gesprek te gaan én daarnaast ook vragen van bewoners beter te kunnen beantwoorden.

Het onderzoeksbureau heeft deze raadsvragen nader geïnterpreteerd en heeft vervolgens antwoord gegeven op de volgende onderzoeksvragen (bijlage 1):

1. Geeft het college voldoende informatie aan de raad om zijn controlerende rol volledig te kunnen uitvoeren, om daarmee te kunnen bepalen of gestelde kaders voor de aanpak van woonoverlast worden gevolgd en of voldoende voortgang wordt gemaakt?
2. Hoe kan de raad in het kader van de aanpak van woonoverlast zijn kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol (gescheiden) goed uitvoeren binnen de wettelijke kaders en regels waaraan het college en de uitvoering gebonden zijn?

Tijdens het forum van 13 maart 2023 presenteert het onderzoeksbureau de bevindingen en concludeert samengevat, dat het college (bijlage 2):

1. De resultaten van de aanpak onvoldoende kwalitatief heeft geduid en de evaluaties onvoldoende consistent heeft uitgevoerd, om de effectiviteit van de aanpak extreme woonoverlast aan te kunnen tonen.
2. Vanwege privacywetgeving correct heeft gehandeld door niet in te gaan op tot de persoon herleidbare situaties.

In de presentatie doet het onderzoeksbureau een aantal aanbevelingen om de aanpak en de resultaatmeting te verbeteren. Daarnaast geeft het aanbevelingen om de communicatie tussen college en gemeenteraad te optimaliseren. Zoals een evaluatie van de BOB-cyclus (beeld-, oordeel-, en besluitvorming) en het opnemen van de AVG vereisten bij een eventueel nieuw Reglement van Orde.
Het college zelf heeft eerder al, op 1 november 2022, besloten tot een doorontwikkeling van de aanpak extreme woonoverlast met de inzet van een tijdelijke projectleider. Belangrijkste aspecten van de gewenste doorontwikkeling waren: afspraken met de samenwerkende partijen vastleggen in een samenwerkingsconvenant, dat ook de basis vormt voor een zorgvuldige en correcte gegevensdeling. Zodat snel en effectief gereageerd kan worden op signalen.
Voor de doorontwikkeling is een projectleider aangesteld, die hiermee in de 2e helft 2023 aan de slag gaat. Het college betrekt nu ook de aanbevelingen vanuit de Quickscan bij de opdracht tot doorontwikkeling. Met name de aanbevelingen die zijn gericht op het beter in beeld brengen en het inhoudelijk duiden van de resultaten, worden aan de opdracht tot doorontwikkeling toegevoegd.
De aanbevelingen inzake het verbeteren van de communicatie en rolverdeling tussen college en gemeenteraad behoren tot de scope van de griffie. Deze worden daarom door het college ter kennisname overgedragen aan de griffie.

Beoogd effect
Met het betrekken van de uitkomsten van de Quickscan in de opdracht tot doorontwikkeling van de aanpak extreme woonoverlast in 2023, optimaliseren we deze aanpak. De samenwerkingsafspraken worden vastgelegd en de resultaten helder in beeld gebracht, zowel kwantitatief als kwalitatief. Daarmee is de raad beter geïnformeerd over de aanpak, waardoor de raad in staat is zijn rol te vervullen.

Argumenten
1.1 Het college heeft zich in de bevindingen van de Quickscan verdiept.
De portefeuillehouders van openbare orde en veiligheid en van woonbeleid waren aanwezig bij de presentatie van de Quickscan tijdens het forum van 13 maart 2023. Zij hebben niet ter plekke op de uitkomsten gereageerd maar hebben zich eerst verdiept in de bevindingen. Zij reageren hier inhoudelijk op via dit collegebesluit. Daarmee neemt het college in zijn geheel kennis van de bevindingen.

2.1 Het college gaat de aanbevelingen toevoegen aan de geplande doorontwikkeling.
Aangezien het college zelf ook van mening was dat de aanpak op onderdelen versterkt kon worden, was er al een doorontwikkeling gepland met de inzet van een tijdelijk projectleider. De aanbevelingen uit de Quickscan kunnen eenvoudig aan deze opdracht worden toegevoegd.

3.1 Het college kan niet eenzijdig de aanbevelingen inzake de rol van de gemeenteraad doorvoeren.
De aanbevelingen in de Quickscan over de BOB- cyclus (=beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming) om de rol van de gemeenteraad te versterken, vallen buiten de scope van het college en worden daarom ter informatie en verwerking overgedragen aan de griffie.

4.1 Het college informeert de raad actief door middel van een memo.
De portefeuillehouder heeft tijdens het forum van 13 maart 2023 aangegeven dat hij namens het college gaat reageren en dat hij de gemeenteraad actief hierover informeert. Het collegebesluit naar aanleiding van het forum is ter kennisname geagendeerd op de raadsvergadering. Met de toegevoegde korte informatieve memo aan de raad, wordt extra aandacht gevestigd op deze toegezegde terugkoppeling (bijlage 3).

Kanttekeningen
2.1 Niet alle genoemde aanbevelingen zijn relevant voor verbetering van de aanpak in Zutphen.
Alle genoemde aanbevelingen verdienen uiteraard aandacht, maar blijken niet allemaal even relevant voor lokale Zutphense situatie. Zo heeft buurtbemiddeling in Zutphen al een rol in de totale aanpak van woonoverlast. Ook is al verkend hoe we de instroom van overlast-veroorzakers kunnen beperken met bijvoorbeeld huurdersvoorwaarden of een preventieve screening van huurders. We hebben echter te maken met regionaal woonbeleid en wetgeving en kunnen lokaal geen afwijkende eisen stellen. Ook het aanbevolen dashboard met informatie rondom ‘huisjesmelkers’ naar Schiedams voorbeeld, is een te grote investering in verhouding tot hetgeen lokaal op dit vlak aan problematiek speelt.

2.2 Verbeteringen in de aanpak leiden niet altijd tot tevredenheid.
Hoe goed de aanpak op extreme woonoverlast ook is, toch is woonoverlast soms niet volledig, of niet naar ieders tevredenheid, op te lossen. Het gedrag van personen is immers niet volledig stuurbaar en ook de beleving van overlast of onveiligheid verschilt per persoon. Dit laat onverlet dat we wel blijven streven naar het voorkomen of zo snel mogelijk stoppen van extreme woonoverlast.

Communicatie

De uitkomsten en aanbevelingen van de Quickscan worden in 2023 toegevoegd aan de opdracht aan de tijdelijk projectleider ‘doorontwikkeling aanpak extreme woonoverlast’ en aan de griffie. Dit is besproken met Woonbedrijf ieder1.

Uitvoering
De uitkomsten van de Quickscan worden betrokken bij de geplande doorontwikkeling van de aanpak extreme woonoverlast. De resultaten hiervan, zoals een samenwerkingsconvenant en verbetering van de resultaatmeting, worden eind 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan college en ter informatie aan de gemeenteraad. Voorafgaand aan de besluitvorming worden de concepten besproken met de portefeuillehouder en met de gemeenteraad.

Evaluatie
De resultaten van de aanpak worden jaarlijks in beeld gebracht aan college en gemeenteraad. Via jaarverantwoording maar ook volgens de nog op te stellen verbeterde resultaatmeting.

Financiële consequenties
Door de aanbevelingen uit de Quickscan toe te voegen aan de bestaande opdracht tot doorontwikkeling, zijn de uitvoeringskosten ervan zeer beperkt of nihil.

Bijlagen
549118-bijlage 1-Quickscan Woonoverlast
549118-bijlage 2 -Presentatie Quickscan Woonoverlast
549118-bijlage 3-Memo aan de raad